

Vy Tram

STIGMA

WSOY

Vy Tram

Stigma



WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI



Teoksen kirjoittamista ovat tukeneet Otavan kirjaseäitiö ja Villa Sarkia -residenssi.

Ensimmäinen painos
© Vy Tram ja WSOY 2025
Werner Söderström Osakeyhtiö
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
ISBN 978-951-0-47741-0
Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@wsoy.fi

PROLOGI

20.4.2019

Turun pääpoliisiasema

Räps räps räps. Valokuvat ovat otettu edestä ja sivuprofiilista. Nuori nainen, kaksikymmentäneljävuotias. Hänellä on pitkä, pikimusta, pörröinen ja takkuinen tukka, mikä ei mahdu kokonaan kuvaan. Muhkeat vadelmanpunaiset huulet ovat menneet rutulle, ja rutut korostuvat ruskeankeltaista ihoa vasten. Silmät ovat turvonneet ja punaiset.

Poliisimies kysyy naiselta, onko hänellä mitään lempinimiä, joilla hänet tunnettaisiin kaduilla. Hän pudistaa kieltävästi päätään. Ei kukaan tunne häntä kaduilla. Ei ole mitään katuja. Tämä on erehdys. Seuraavaksi poliisi kysyy tatuoinneista tai muista tuntomerkeistä. Nainen pudistaa jälleen kieltävästi päätään ja ihmettelee, millaisena poliisi oikein pitää häntä. Ei hän ole mikään vaarallinen jengiläinen, eikä häntä sellaisena tulisi kohdella. Hänen äitinsä on opettanut, että ainoastaan rikollisilla on tatuoin-

teja. Pelko äidin raivosta sai hänet luopumaan heti alkuunsa ajatuksesta ihonsa tuhrimisesta.

Nainen ohjataan valokuvaamisen jälkeen luokahuoneen kokoiseen tilaan, jossa on kirkas laboratoriomainen valaistus. Hän huomaa ympärillään erilaisia laitteita, joiden käyttötarkoitusta ei tiedä. Hän nousee mukisematta käskystä vaa'alle, vaikka häntä nolottaa. Vaaka antaa tulokseksi 78,4 kiloa, mutta sen sijaan, että häntä neuvottaisiin vaihtamaan maitotuotteet rasvattomiin ja liikkumaan aktiivisemmin niin kuin terveystarkastuksissa yleensä, paino kirjataan ylös paperille ilman mitään kommentteja. Seuraavaksi naista pyydetään seisomaan selkä valkoista ja kylmää tiiliseinää vasten. Teräsmittanauha vedetään ulos kerästä, se vinkuu ja rapisee niin, että korvat täytyy suojata käsillä. Vinkuminen loppuu 151,6 senttimetrin kohdalle.

Nainen odottaa, kun paino ja pituus kirjataan vielä manuaalisesti poliisin tietojärjestelmään. Digitaalista sormenjälkilaitetta valmistellaan käyttöönnottoon. Naisen kurkkuun nousee pala, jonka hän nielaisee hymyillen, vaikka poskilihakset kramppaavat. Hän pyöräyttää jokaisen sormensa lasin päällä, ja skanneri kuvaa jäljet suoraan poliisin tietojärjestelmään. Poliisit kysyvät kummankätinen nainen on, ja pyytävät häntä pyöräyttämään vielä kämmenen lasin päällä. Varmuuden vuoksi naiselta halutaan ottaa vielä vanhanaikaisesti sormenjäljet musteella. Hän

näkee parhaaksi totella kiltisti, sillä ajattelee sen auttavan hänet tilanteesta nopeammin pois. Tähän hetkeen asti nainen on pitänyt käsiään lempiosina kehostaan, sillä ne ovat sirot ja kauniit kuten hänen äidillään, mutta nyt hän näkee ne pilaantuneina ja tahrittuina. Matalan lavuaarin luona muste värjää saippuavaahdon siniseksi ja huuhtoutuu lämpimän veden mukana viemäriin.

Naista ei vielääkään päästetä pois, ja hän alkaa hermostua ja repiä kynsinauhojaan. Mitä he vielä haluavat, hän ihmettelee. Häntä pyydetään avaamaan suunsa ammolleen DNA-näytteenottoa varten. Suu lokahtaa auki ja vatsassa alkaa kuplia. Kuvat ja sormenjäljet hän ymmärtää, mutta DNA-näyte on liioiteltua. Miten he kehtaavat kohdella häntä kuin jotain vaarallista murhaajaa, nainen ehtii ajatella, kunnes hanskalla suojattu käsi työntää pitkän pum-pulipäisen tikun hänen suuhunsa. Nainen ei pysty ymmärtämään tilanteen järjettömyyttä. Ei hän ole rikollinen. Hän vain yritti auttaa itseään.

I

Kahdeksan
kuukautta
aikaisemmin

ELOKUU

1

ORASTAVAN KELTAINEN PELTO vilisee auton ikkunassa. Kauratähkät venyvät katkeileviksi viivoiksi. Kymmenen vuotta vanhempi veljeni Teo ajaa autoa, ja hän on saanut suostuteltua minut kyytiinsä. Loppukeksän aamuaurinko lämmittää ikkunan läpi. Hiki nousee nenälleni ja kasvaa hiljalleen muhkeiksi karpaloiksi. Olen perinyt äidiltä nenän muodon ja isältä hikoilun. Kuivaan hien vähäeleisesti rypistyneeseen paperiliinaan, kuten yläasteen terveydenhoitaja opetti, kun hakeuduin hänen vastaanotolleen ongelman vuoksi. Olin varma, että meillä oli isän kanssa jokin hikoiluun liittyvä vakava sairaus, sillä en ollut tavannut ketään muuta, jolla olisi nenänpää huurtunut tällä tavalla. Olin nähnyt, että muilla otsa ja kainalot kostuivat, mutta että nenä! Terveydenhoitaja ei ottanut minua tosissaan eikä suostunut tutkituttamaan asiaa enempää, hänestä siinä ei ollut mitään ihmeellistä. Kyseessä oli korkeintaan hieman kiusallinen vaiva.

Teon auto on kuin erikoisuuksista riisuttu Batmanin auto. Lapsena pidin veljeäni supersankarina

ja ihailin häntä suuresti. Toivoin pitkään, että voisin olla kuin hän, mutta minusta ei koskaan tullut hänen kaltaistaan. Äitini muistuttaa usein, kuinka Teo on meistä kahdesta järkevä ja hyvä, kuten äitini, kun taas minä olen tyhmä ja huono, kuten isäni. Teo on jokaisen vietnamilaisvanhemman unelmalapsi. Hän on hyvin toimeentuleva silmälääkäri ja kunnollinen ihminen, joka hoitaa työnsä ja yksityiselämänsä hyvin. Hän syö terveellisesti ja välttelee liiallista suolan, sokerin ja rasvan käyttöä. Hän on hoikka, kuten äiti. Hänen hampaansa ovat hohtavan valkoiset ja reiättömät. Hän on virheetön.

»Chi, äiti ihmettelee, mitä sä oikein teet ja missä olet ja kenen kanssa, kun käyt niin harvoin niiden luona etkä ikinä pidä yhteyttä», Teo sanoo ja jatkaa turhautuneena. »Mä en tiedä sun asioista mitään, ja äiti kyselee ja patistaa selvittämään, miten voit.»

Ovatkohan he taas jutelleet siitä, kuinka minusta ei ole mihinkään, kuten ei isästänikään ollut? Äiti ja Teo ovat paljon läheisempiä kuin mitä olen kummankaan kanssa. Olen joskus miettinyt, olisiko minulla-kin yhtä läheiset välit isän kanssa, jos hän olisi vielä elämässäni. Tuntisinko itseni vähemmän huonoksi, jos minulla olisi joku, joka ymmärtäisi, miksi olen sellainen, kun olen?

Keltainen talo vihreällä katolla näkyy hiekkatien päädyssä. Talon keskellä metsää ja peltoa. Lähin naapuri löytyy vajaan kilometrin päästä. Kun olin

kasiluokalla, äiti sai tarpeekseen Runosmäen betoni-loukusta sekä taloyhtiön kyyläävistä ja humalaisista naapureista. He päättivät toisen aviomiehensä Martin kanssa ostaa talon Kuusistosta. Äiti kaipasi omaa rauhaa ja oli isän lähdettyä saanut säästettyä asuntolainan käsirahan verran. Naapurit kyttäsivät ja puuttuivat jatkuvasti elämäämme. Muistan, kuinka onnellinen äiti oli asennettuaan parvekkeelle antennilautasen, jotta voisi katsoa vietnamilaisia ohjelmia. Ilo ei kestänyt pitkään, sillä hän sai siitä saman tien taloyhtiöltä lapun, jossa pyydettiin tylyyn sävyyn poistamaan antennilautanen, sillä sen asentamiseen ei ollut haettu asianmukaista lupaa. Teo käänsi lapun äidille, joka suivaantui nollasta sataan ja kirosi kuinka röyhkeätä ja kohtuutonta on, että hänen antennilautasestansa tehdään näin iso ongelma, vaikka täällä on pahempiakin ongelmia, kuten työttömiä tuilla eläviä kokopäiväisiä alkoholisteja, joiden lapsista ei edes pidetä huolta ja he saavat vapaasti riehua ja käyttäytyä huonosti. Hän on tehnyt enemmän töitä kuin yksikään niistä, jotka käskevät hänen painua sinne mistä tulitkin. Äiti käski minun ja Teon irrottaa antennilautanen ja viemään se roskakatokselle. Tottelimme äitiä ja saimme heti perään kotiin uuden lapun, jossa kiellettiin jättämästä antennilautasta roskakatokselle, vaan se tulisi kierrättää asianmukaisesti. Teo otti selvää, minne voisimme viedä sen, ja matkustimme bussilla Turun Ekotorille. Nykyään

äiti voi katsoa mielin määrin vietnamilaista sisältöä netistä, eikä keltaiseen taloon ole tarvinnut asentaa antennilautasta.

Martti on pihalla haravoimassa. Herkun korvat ovat nousseet pystyyn ja sen paksu ja vahva häntä heiluu vispaten. Nousemme ulos autosta ja Herkku juoksee heti innoissaan Teon luokse. Kutsun koiraa luokseni. Se mulkaisee minua sivusilmällä ja lakkaa heiluttamasta häntäänsä.

Kun muutimme Kuusistoon, ahdistuin, kuinka eristyksissä olimme. Oli niin hiljaista, että öisin saattoi kuulla ainoastaan pöttöjen huhuilua. Olin tottunut pihalla leikkivien lapsien kiroiluun, naapureiden riitelyyn ja humalaisten örinään. Autio hiljaisuus oli niin pelottavaa, ja mietin jatkuvasti, kuulisiko kukaan, jos huutaisin niin kovaa, että kurkku alkaisi punoittaa karheana, mikäli murhaaja tulisi taloon.

Kaikista pelottavinta oli kuitenkin tuntea olonsa tarpeettomaksi ja merkityksettömäksi. Näistä tunteista tulin yhä tietoisemmaksi piinaavassa maaseudun eristyneisyydessä ja hiljaisuudessa. Ajattelin, että uljaan ja uskollisen koiran hankkiminen voisi helpottaa oloani. Saisin itselleni parhaan ystävän. Olisin jollekin tärkeä ja se, jota tarvitaan. Näytin kuukausien ajan äidille ja Martille söpöjä kuvia ja videoita koirista. Ehdottelin ensin kepeästi ja sitten toistuvasti, eikö olisikin ihanaa, jos meillä olisi täällä koira, joka voisi juosta vapaana pihalla. Tämä

on ihanteellinen paikka koiralle. Voitaisiinko hankkia koira? Jooko, jooko? Lupaan pitää siitä huolta! Lopulta äiti ja Martti heltyivät ja hankkivat mustan labradorinnoutajan, sillä Herkun koirarotua pidettiin ystävällisenä, helppona ja ihmisläheisenä.

Pennulla oli niin lihaksikas rintamus, joten nimesin sen Herra Herkuleeksi. Yritin opettaa äidilleni, kuinka Herra Herkuleksen nimi tulisi ääntää ja äiti pääsi joka kerralla hyvin Herra Her- asti mutta tavujen »ku-les» kohdalla hänen kielensä meni onnettomasti solmuun ja hän päästi suustaan »kku». Luovutin ja totesin, että Herra Her-kku voi olla koiran kutsumanimi. Lopulta Herra etuliite tippui pois käytöstä ja aloimme kutsua koira pelkäksi Herkuksi.

Alussa kaikki meni hyvin, sain kohdistettua ajatukseni ja huomioni koiranpennun hoitamiseen sekä kouluttamiseen, mutta muutaman kuukauden päästä minua alkoi kaduttaa. Kasvavan pennun jatkuvan huomion ja huolenpidon tarve alkoi tuntua aivan liian ahdistavalta. Aloin vältellä koira ja lukittauduin huoneeseeni, ettei minun tarvitsisi katsoa sen ruskeita silmiä, joista näin minimaalisen heijastuksen itsestäni. Katse muistutti siitä, kuinka lapsellinen ja itsekäs olin. Pieni koiranpentu ei kyennyt täyttämään yksinäisyyden tunnettani vaan teki siitä voimakkaampaa. Äidin ja Martin oli lopulta pidettävä koirasta huolta, kun en enää suostunut poistumaan huoneestani ollakseni sen kanssa.

Lopulta Herkku kiintyi äitiin ja Marttiin ja alkoi vieroksua minua.

Äiti on keittiössä kyykyssä lattialla ja pilkkoo punaista naudanlihaa ohuiksi viipaleiksi. Hän on asetellut leikkuulaudan alle sanomalehtiä suojaksi. Olen sanonut hänelle monta kertaa, ettei ole kovin hygieenistä laittaa ruokaa lattialla, mutta hän tekee mitä haluaa. Hän nostaa katseensa, ja arvostelevat silmät tuijottavat minua hänen roikkuvien luomiensa alta. Tervehdin häntä nopeasti ja yritän poistua paikalta, mutta hän ehtii kärkeä keittämään riisinuudelit ja huuhtelemaan yrtit. Puren hammasta ja tottelen kiltisti.

Kaadan kattilaan silmämääräisesti vettä ja laitan sen liedelle kuumenemaan. Lisään nuudelit, vaikka vesi ei vielä kiehu. Seitsemän minuutin päästä nuudelit ovat valahaneet kattilan pohjalle, tärkkelys on värjännyt veden harmaaksi liisteriksi. Ne näyttävät kypsiltä maistamatta, joten otan ne pois liedeltä. Lisään siivilöityjen nuudeliin sekaan hieman öljyä toivoen, että se estäisi niitä liimautumasta toisiinsa. Lasken tiskialtaaseen kylmää vettä. Upotan thai-basilikan, kiinan-sipulin, korianterin ja salaattipiikkiputken veden alle. Huljutan yrttejä, jolloin lika irtoaa. Läpinäkyvä vesi muuttuu kellertäväksi ja altaan pohjalle laskeutuu hiekkaa. Niputan yrtit yhdeksi suureksi kimpuksi ja ravistelen. Vesipisaroita roiskuu kasvoilleni, yrttien tuoksu pöllähtää ilmaan ja valtaa koko keittiön.

»Mitä se olikaan mitä opiskelit?« äiti kysyy ja raikas yrttien tuoksu tislautuu kitkeräksi.

Pyyhin kädet kuiviksi. Ehkä jos vastaan äidille, hän jättää minut rauhaan eikä kysele asiasta enempää. Äiti ei tiedä, etten ole pariin vuoteen edistänyt opintojani ollenkaan. Opintosuunnitelman mukaan minun pitäisi olla tässä vaiheessa jo kandi ja aloittaa maisteriopinnot, mutta olen hyvin kaukana näistä suunnitelmista. Kuvittelin, että aloitettuani yliopiston elämänikin viimein alkaisi. Valmistuisin tavoiteajassa maisteriksi, saisin opintolainahyvityksen, teki- sin tärkeää työtä ihmisoikeusjärjestössä ja omistaisin elämäni heikompien auttamiselle, mutta mikään ei mennyt kuten suunnittelin. Ja nyt suunnitelmani ovat taas kerran muuttuneet, mutta en uskalla kertoa niistä äidille, ettei hän turhautuneena alkaisi moittia, että ajelehdin elämässä. Olen viimeisen parin vuoden aikana väittänyt opiskelevani edelleen, sillä se on ollut helpompaa kuin kertoa totuus, ettei valtio-oppi tunnukaan enää omalta jutultani. Äiti ei kuitenkaan ymmärtäisi, miksi minulla pitäisi olla jokin oma juttu. Ei äidilläkään ole omaa juttua ja kaikki on ihan hyvin. Miksi minun tulisi käyttää aikaa tällaisten asioiden murehtimiseen?

Kirjoitan Google kääntäjään valtio-oppi, jonka se kääntää vietnamiksi: *khoa học chính trị*. Vastaus näyttää aivan hirveältä ja kummalliselta sanahirviöltä, jota en halua laittaa suuhuni. Voisin kuunnella robotti-

äänen sanelevan sanat ja opetella sen, kunnes osaisin ääntää sen jotenkin sinne päin, mutta unohtaisin sen kuitenkin seuraavassa hetkessä. Olen unohtanut sen jo monta kertaa. Suurin osa vietnamin kielen sanoista ei yksinkertaisesti rekisteröidy muistiini, vaikka ymmärtäisinkin, mitä minulle puhutaan. Äiti on kertonut, että opin muutenkin puhumaan vasta viisivuotiaana. En kuunnellut tai saatoin antaa pitkän poissaolevan katseen vastaukseksi puhutteluun. Joskus olin kuulemma vain välinpitämätön enkä halunnut vastata. Lopulta kun opin puhumaan, puhuin enimmäkseen suomea, sillä olin suurimman osan ajasta kotona Teon kanssa tai tarhassa. Äiti ja isä olivat suurimman osan lapsuuttani poissa, eivätkä he kotona ollessaankaan jutelleet kanssani. He käskivät tekemään asioita tai sitten kielsivät tekemästä asioita. Emme ikinä keskustelleet mistään. He eivät kyselleet, mitä minulle kuuluu tai miten voin tai mitä olen tehnyt tai mitä ajattelen. Enkä minäkään koskaan oppinut kysymään näitä asioita. Opin siihen, että olisi parempi olla hiljaa ja totella niin kaikki olisi hyvin.

Teon mielestä osaisin kyllä puhua paremmin ja varmemmin vietnamia, jos käyttäisin kieltä enemmän, mutta omassa arjessani ei ole tarpeen käyttää kieltä, ja sitä paitsi olemme Teon kanssa aina puhuneet suomea keskenämme paitsi silloin kun olemme julkisella paikalla, emmekä ole halunneet muiden ymmärtävän puhettamme.

Ala-asteella koulussa tarjottiin vietnamin kielen opetusta, mutta en pitänyt opettajastani. Enkä lopulta enää suostunut käymään hänen tunneillaan eikä äitini voinut tai ehtinyt pakottaa minua, sillä hän oli aina töissä. Sen seurauksena lopetin melkein kokonaan vietnamin kielen käytön. En muutenkaan nuorempana halunnut erottua joukosta puhumalla vierasta kieltä. Ymmärrän kyllä, jos minulle puhutaan vietnamia ja toisinaan osaan vastata hitaasti hieman kangerrellen suomalaisella aksentilla, mutta en osaa ollenkaan lukea tai kirjoittaa vanhempieni äidin kieltä. Pitäisi kai opetella, jotta osaisin keskustella äidin kanssa paremmin, mutta en jaksaa. En välitä asiasta tarpeeksi, mikä myös hävettää. Kielimuuria ylläpitämällä saan pidettyä äidin tarpeeksi etäällä asioistani.

Näytän äidilleni Google kääntäjän vastausta.

»Ei ole mitään järkeä opiskella valtio-oppia. Se on täysin turha ala.»

Äiti pettyy joka kerta saamaansa vastaukseen kuin olisi toivonut minun löytäneen vihdoinkin jotain järkevää tekemistä. Pelkään hänen olevan pettyneempi, jos tietäisi, etten saa edes tästä turhasta oppiaineesta tutkintotodistusta. Silloin hän olisi oikeassa, olen yhtä huono ja saamaton kuin isäni. Jossain vaiheessa mietin jopa, pitäisikö minun valehdella valmistuneeni ja taiteilla kuvanmuokkausohjelmalla tutkintotodistus ja näyttää sitä äidille. Näin pääsisin hel-

pommalla. Äidin ei koskaan tarvitsisi tietää totuutta ja hän voisi elää loppuelämänsä helpottuneena siinä uskossa, että hänen molemmat lapsensa ovat sentään korkeakoulutettuja.

»Sitten kun valmistut, voisit mennä valtiolle töihin, siellä riittää varmasti töitä.»

Huokaisen syvään ja totean, että juu hyvä idea. Hengitän rauhallisesti sisään ja ulos.

Ruoka on valmista ja kutsun muut syömään. Olen kattanut pöytään syömäpuikkoja, juomalaseja ja lusikoita. Äiti tuo ensimmäisenä phở-kulhon Martille, seuraavaksi Teolle ja viimeisenä minulle. Tyttären tulevat viimeisenä tai ainakin huonot tyttären. Äiti on tehnyt minulle pienen annoksen, jossa on enemmän kasviksia ja vähemmän lihaa, sillä tyttöjen tulisi syödä vähemmän. Teolle hän on tehnyt ison annoksen, vaikka Teo on paljon tarkempi annoskokojen suhteen ja sen mitä laittaa suuhunsa. Teolla onkin ollut teini-ikäisestä asti tapana heittää minun kulhooni jänteiset ja rasvaiset lihanpalaset, jotka olen syönyt tunnollisesti, sillä ruokaa ei saanut heittää pois. Äiti oli tyytyväinen, kun hänen tekemänsä ruoka maistui ja kaikki syötiin, mutta muistutti perään jatkuvasti lihavuudestani.

»No koska sitten valmistut?»

Kaikki ovat istuutuneet ruokapöydän ääreen. Teo ja Martti ovat omissa ajatuksissaan ja syövät. Äiti katsoo minua odottavasti. Keiton höyry muuttuu

rakeiseksi. Kello tikittää taustalla. Hiki alkaa virrata nenän päällä.

»Chi, vastaa», äiti sanoo kärsimättömänä.

»Kyllä äiti. Ehkä parin vuoden päästä.»

»Ehkä? Eikö se ole varmaa?»

Teo ja Martti ryystävät keittoa. Sormenpäät alkavat puutua ja pistely laajenee nopeasti kämmeniin. Liikuttelen sormia, jotta veri kiertäisi. En tiedä, mikä on harjoittelu tai toimittaja vietnamiksi, mutta ehkä olisi hyvä kertoa siitä äidille. Silloin hän ei ajattelisi, että olen vain toimeton ja aikaansaamaton.

»Menen lehteen kirjoittamaan.»

»Mitä?! Maksetaanko siitä edes? Miksi et yritä valmistua mahdollisimman nopeasti ja mennä oikeisiin töihin tienamaan rahaa?» äiti kysyy.

Pistely voimistuu sormenpäissä. Haluaisin sanoa äidille etsiväni vielä itseäni eikä elämän tarkoitukseni ole valmistua nopeasti ja mennä oikeisiin töihin, sillä sellainen elämä tuntuu pelottavalta. Mitä jos vanhana tajuaisin yhtäkkiä eläneeni suurimman osan elämästäni toisin kuin olisin halunnut ja silloin olisi jo liian myöhäistä muuttaa ja tehdä asioita toisin? Elämäni olisi valunut hukkaan uskoessani eläneeni niin kuin kuuluu. Minussa on jotain potentiaalia, jota en vielä tiedä ja minun on etsittävä ja kokeiltava erilaisia asioita, jotta löytäisin oman tapani olla tässä maailmassa. Turhaudun kun en tiedä, kuinka tällaiset asiat ilmaistaan vietnamiksi ja vaikka osaisinkin sanoa nämä ajatukseni

kirikkaasti ja selkeästi, ne kuulostaisivat äidistä järjettömiltä. Ei hän ymmärtäisi. Ketä kiinnostaa omanlainen elämänpolku? Eikö olisi järkevämpää yrittää selviytyä, uhrautua perheen vuoksi ja rikastua? Ei elämä toimi niin, että etsitään itseään. Ei itseään etsimällä makseta laskuja. Mutta en käsitä, miksi koko ajan täytyy ajatella järkevästi? Haluan tuntea sen kuuluisan maagisen tunteen, jossa asiat loksahtavat paikoilleen ja ne tuntuvat oikealta ja merkitykselliseltä. Mikä siinä on niin väärin? Puutuminen on levinnyt kieleeni. En saa ääntäkään ulos, en edes pientä ininää. Nousen raivolla ylös pöydästä niin, että tuoli kaatuu. Viskaan keittokulhon tiskialtaaseen.

»Rauhoitu», Teo sanoo ja se saa minut entistä kiukkuisemmaksi.

Pakenen vanhaan huoneeseeni, jossa rojahdan sängylle. Halaan tyynyä. Alaluomille ilmestyy kyynelkuplia, vaikka kuinka yritän estää niitä ajattelemalla positiivisesti. Hoen ääneen, että onnellisuuteni on itsestäni kiinni. Minusta tuntuu ihan tosissaan siltä, että journalismi voisi olla oma juttuni. Miksi äiti ei voi tukea minua ja uskoa minuun niin kuin Teoon? Suljen silmät, kyynelkuplat puhkeavat ja vyöryvät poskille.

Martti koputtaa ovea ja varmistaa, onko minulla kaikki hyvin. Pyyhin kyneleet ja ryhdistäydyn. Hengitän syvään ja päätän, etten olisi enää harmisani. Vastaan mahdollisimman reippaalla äänellä, kaikki on hyvin.

**ROMAANI HÄPEÄSTÄ,
IRRALLISUUDESTA
JA YLIYRITTÄMISESTÄ.**



Suomenvietnamilaisen Chin elämässä
mikään ei suju niin kuin pitäisi.
Ravintolaa pyörittävä äiti ei ymmärrä
länsimaalaistunutta tytärtään, isä on kaikonnut
vuosia sitten, lääkäri-isoveveli epäilee
siskonsa mielenterveyttä ja ulkopuoliset luulevat,
että Chi on isäpuolensa vaimo.

Epävarma Chi toivoo muuttuvansa
self help -ohjeiden avulla paremmaksi versioksi
itsestään ja saavansa uuden alun toimitus-
harjoittelijana, mutta mikään ei toteudu
suunnitelmien mukaisesti. Kaiken kruunaa
poliisin tekemä kotietsintä.

	
www.wsoy.fi	84.2 ISBN 978-951-0-47741-0